

INNOVATION IQTISODIYOT

Ilmiy-amaliy elektron jurnal

2026

No 1

ИННОВАЦИОННАЯ ЭКОНОМИКА

Научно-практический электронный журнал

INNOVATIVE ECONOMY

Scientific and practical electronic journal

Indexlanadigan bazalar: Google Scholar Crossref OpenAIRE CYBERLENIKA

INNOVATION IQTISODIYOT

ILMIY-AMALIY
ELEKTRON JURNAL

**1-jild
1-son
yanvar, 2026**

**January, 2026
Volume 1
Number 1**

**ИННОВАЦИОННАЯ
ЭКОНОМИКА
Научно-практический
электронный журнал**

**INNOVATIVE ECONOMY
Electronic scientific and
practical journal**

INNOVATSION IQTISODIYOT

ILMIY-AMALIY ELEKTRON JURNAL

ISSN: 3030-315X

ojs.kstu.uz

Muassis:

Qarshi davlat texnika universiteti

Tahririyat Kengashi raisi:

R.X.Ergashev, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Tahririyat Kengashi raisi o‘rinbosari:

S.N.Xamrayeva, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Mas’ul muharrir:

N.A.Ochilova, PhD, dotsent

Texnik muharrir:

S.J.Qulmurotov

Jurnal har oyda bir marotaba elektron shaklda jurnalning rasmiy sayti orqali nashr etiladi.

Tahririyat manzili:

180100, Qarshi shahri, Mustaqillik ko‘chasi 225-uy Tel.:

+998 (75) 221 09 23

+998 (93) 902 72 63

Faks: +998 (75) 221 1395

innoeconomic@kstu.uz

“Innovatsion iqtisodiyot” ilmiy - amaliy elektron jurnali O‘zbekiston Respublikasi Oliy ta’lim, fan va innovatsiyalar vazirligi huzuridagi **Oliy attestatsiya komissiyasi rayosatining 2025-yil 5-apreldagi 369-sonli qarori** bilan milliy ilmiy nashrlar ro‘yxatiga kiritilgan.

Jurnalda quyidagi ruknlar asosida maqolalar nashr etiladi:

1. Nazariya va metodologiya
2. Raqamli iqtisodiyot
3. Mintaqa va tarmoqlar iqtisodiyoti
4. Kichik biznes va xususiy tadbirkorlik
5. Inson kapitali iqtisodiyoti
6. Menejment va marketing
7. Buxgalteriya hisobi, iqtisodiy tahlil va audit
8. Moliya, kredit va investitsiya
9. Ekonometrika va statistika
10. Xizmat ko‘rsatish va turizm sohasi

TAHRIRIYAT KENGASHI:

Tahririyat Kengashining xalqaro a'zolari:

Ovchinnikov Viktor Nikolayevich - i.f.d., professor, akademik (Janubiy Federal Universitet, Rossiya)
Solodovnikov Sergiy Yurevich - i.f.d., professor (Belorussiya milliy texnika universiteti)
Sidorov Viktor Aleksandrovich - i.f.d., professor, (Kuban davlat universiteti)
Shevchenko Igor Viktorovich - i.f.d., professor (Kuban davlat universiteti, Rossiya)
Kusainov Xalel Xaymullievich – i.f.d., professor, akademik (Qozog‘iston Respublikasi Milliy fanlar akademiyasi)
Samandarzoda Iskandar Hakim - Iqtisodiyot fanlari doktori (Sh.Shotemur nomidagi Tojikiston agrar universiteti)
Gibadullin Artur Arturovich - i.f.n. dotsent (Milliy tadqiqot universiteti, Moskva energetika instituti, Rossiya)
Sergey Aleksandrovich Voynash - ilmiy xodim (P.Lumumbi nomidagi Rossiya xalqlar do‘stligi universiteti)
Valentina Nikolayevna Pulyayeva - iqtisod fanlari nomzodi, dotsent (Rossiya Federatsiyasi hukumati qoshidagi Moliya universiteti)
Dmitriy Evgenievich Morkovkin, iqtisod fanlari nomzodi, dotsent (Moliya universiteti, Rossiya Federatsiyasi hukumati)
Sadriddinov Manuchehr Islomiddinovich - i.f.d., professor, (Tojikiston Respublikasi Milliy fanlar Akademiyasi)
Perskaya Viktoriya Vadimovna - i.f.d., professor, (Rossiya Federatsiyasi hukumati huzuridagi Moliya universiteti)
Molchanov Igor Nikolayevich - i.f.d., professor, (Lomonosov nomidagi Moskva davlat universiteti)
Basova Mariya Mixaylovna - i.f.d., professor, (Rossiya Federatsiyasi hukumati huzuridagi Moliya universiteti)
Aleksandr Leonidovich Chupin, iqtisod fanlari nomzodi (P.Lumumbi nomidagi Rossiya xalqlar do‘stligi universiteti)
Nezamaykin Valeriy Nikolayevich - i.f.d., professor, (Rossiya davlat gumanitar universiteti)
Nikonorova Alla Vladimirovna - i.f.n., dotsent, (Rossiya Federatsiyasi hukumati huzuridagi Moliya universiteti)
Dmitriyeva Olga Aleksandrovna - i.f.n., dotsent, (Rossiya Federatsiyasi hukumati huzuridagi Moliya universiteti)
Shvets Yuriy Yuryevich - i.f.n., dotsent, (Rossiya Fanlar akademiyasining Nazorat fanlari instituti)
Kolossova Yelena Valeryevna - i.f.n., dotsent, (Plexanov nomidagi Rossiya iqtisodiyot universiteti)

Tahririyat Kengashi a'zolari:

Gulyamov Saidaxror Saidaxmedovich - i.f.d., professor, akademik
Pardayev Mamayunus Qarshiboyevich - i.f.d., professor
Navruz-zoda Baxtiyor Negmatovich - i.f.d., professor
Xatamov Ochildi Qurbonovich - i.f.d., professor
Fayziyeva Shirin Shodmonovna - i.f.n., professor
Jumayeva Gulrux Jo‘raqulovna - i.f.n., professor
Egamberdiyeva Salima Raimovna - i.f.n., dotsent
Erkayeva Gulbahor Panjiyevna - i.f.n., professor
Yakubova Shamshinur Shuxratovna - i.f.d., (DSc) dotsent
Amirqulov Shuhrat Olimovich - i.f.f.d., (PhD), dotsent
Samiyeva Gulnoza Toxirovna - i.f.f.d., (PhD), dotsent
Aliqulov Azamat Tuyg‘unovich - i.f.f.d., (PhD), dotsent
Aminov Fazlitdin Baxadirovich - i.f.n., dotsent
Xo‘jaqulova Nigora Rustamovna - i.f.f.d., (PhD), dotsent
Turobov Sherzod Alisherovich - i.f.f.d., (PhD), dotsent
Alimova Munisa Yulchiyevna - i.f.f.d. (PhD) dotsent
Ergasheva Nasiba Raxmatullayevna - i.f.d., (DSc), dotsent
Boboqulov Sanjar Baxromkulovich - i.f.f.d., (PhD), dotsent
Djalilov Raxmonkul Hamidovich - i.f.f.d., (PhD), dotsent
Nomazov Baxrom Bobomurodovich - i.f.f.d. (PhD) dotsent
Alimxanova Nigora Alimxanovna - i.f.f.d. (PhD) dotsent
Jonuzokov Mirzabek Kulmamatovich - i.f.f.d. (PhD), dotsent
Muxammadiyeva Yulduz Yusupovna - i.f.f.d. (PhD)
Tursunova Aziza Xoshimovna - i.f.f.d. (PhD)
Xolliyev Sherali Baxtiyorovich - i.f.f.d. (PhD)

ИННОВАЦИОННАЯ ЭКОНОМИКА

Научно-практический электронный журнал

ISSN: 3030-315X

ojs.kstu.uz

Учредитель:

**Каршинский государственный технический
университет**

Председатель редакционного совета:

Р.Х.Эргашев, доктор экономических наук, профессор

Заместитель председателя редакционного совета:

С.Н.Хамраева, доктор экономических наук,
профессор

Ответственный редактор:

Н.А.Очилова, PhD, доцент

Технический редактор:

С.Ж.Кулмуротов

Журнал издается один раз в месяц в
электронной форме и публикуется через
официальный сайт журнала.

Адрес редакции:

180100, г. Кариш, ул. Мустакиллик, дом 225

Тел: +998 (75) 221 09 23

+998 (93) 902 72 63

Факс: +998 (75) 221 1395

E-mail: innoeconomic@kstu.uz

Научно-практический электронный журнал
«Инновационная экономика» включён в перечень
национальных научных изданий на основании
решения Президиума Высшей аттестационной
комиссии при Министерстве высшего образования,
науки и инноваций Республики Узбекистан от 5
апреля 2025 года № 369.

**В журнале публикуются статьи по
следующим рубрикам:**

1. Теория и методология
2. Цифровая экономика
3. Экономика регионов и отраслей
4. Малый бизнес и частное
предпринимательство
5. Экономика человеческого капитала
6. Менеджмент и маркетинг
7. Бухгалтерский учет, экономический анализ и
аудит
8. Финансы, кредит и инвестиции
9. Эконометрика и статистика
10. Сфера услуг и туризм

Редакционная коллегия:

Международные члены Совета редколлегии:

Овчинников Виктор Николаевич - д.э.н., профессор, академик
(Южный федеральный университет, Россия)

Солодовников Сергей Юрьевич - д.э.н., профессор
(Белорусский национальный технический университет)

Виктор Александрович Сидоров - д.э.н., профессор,
(Кубанский государственный университет)

Шевченко Игорь Викторович - д.э.н., профессор (Кубанский
государственный университет)

Кусаинов Халел Хаймуллович - д.э.н., профессор, академик
(НААН Республика Казахстан)

Самандарзода Искандар Хаким - д.э.н., профессор
(Таджикистанский аграрный университет им. Ш.
Шотемура)

Гибатуллин Артур Артурович - к.э.н., доцент
(Национальный исследовательский университет
«Московский энергетический институт»)

Войнаш Сергей Александрович - научный сотрудник
(Российского университета дружбы народов имени
П.Лумумби)

Пуляева Валентина Николаевна - к.э.н., доцент
(Финансовый университет при Правительстве РФ)

Морковкин Дмитрий Евгеньевич - к.э.н., доцент
(Финансовый университет Правительство РФ)

Садриддинов Манучехр Исламиддинович - д.э.н.,
профессор (Национальная академия наук Республики
Таджикистан)

Перская Виктория Вадимовна - д.э.н., профессор
(Финансовый университет при Правительстве РФ)

Молчанов Игорь Николаевич - д.э.н., профессор (Московский
государственный университет имени М.В. Ломоносова)

Басова Мария Михайловна - д.э.н., профессор
(Финансового университета Российской Федерации)

Чупин Александр Леонидович - к.э.н. (Российского
университета дружбы народов имени П. Лумумби)

Незаймакин Валерий Николаевич - д.э.н., профессор (РГТУ)

Никонорова Алла Владимировна - к.э.н., доцент
(Финансового университета Российской Федерации)

Дмитриева Ольга Александровна - к.э.н., доцент
(Финансового университета Российской Федерации)

Швец Юрий Юрьевич - к.э.н., доцент (Институт проблем
управления РАН)

Колосова Елена Валерьевна - к.э.н., доцент (Российский
экономический университет имени Г.В. Плеханова)

Члены Совета редколлегии:

Гулямов Саидхорр Саидхмедович - д.э.н., профессор,
академик

Пардаев Мамаюнус Каришбоевич - д.э.н., профессор

Навруз-зода Бахтиёр Негматович - д.э.н., профессор

Хатамов Очилди Курбанович - д.э.н., профессор

Файзиева Ширин Шодмоновна - к.э.н., профессор

Жумаева Гулрух Журакуловна - к.э.н., профессор

Эгамбердиева Салима Раимовна - к.э.н., доцент

Еркаева Гулбахор Панжиевна - к.э.н., профессор

Якубова Шамина Шухратовна - д.э.н., (DCs), доцент

Амиркулов Шухрат Олимович - д.ф.э.н., (PhD), доцент

Самиева Гулноза Тохировна - д.ф.э.наук., (PhD), доцент

Алигулов Азамат Туйгунович - д.ф.э.н., (PhD), доцент

Аминов Фазлитдин Бахадирович - к.э.н., доцент

Хужакулова Нигора Рустамовна - д.ф.э.н., (PhD), доцент

Туробов Шерзод Алишерович - д.ф.э.н., (PhD), доцент

Алимова Муниса Юльчиевна - д.ф.э.н., (PhD), доцент

Эрашьева Насиба Рахматуллаевна - д.э.н., (DCs), доцент

Бобоккулов Санжар Бахромкулович - д.ф.э.н., (PhD), доцент

Джалилов Рахмонкул Хамидович - д.ф.э., (PhD), доцент

Номазов Бахром Бобомуродович - д.ф.э.н., (PhD), доцент

Алимханова Нигора Алимхановна - д.ф.э.н., (PhD), доцент

Джанузакон Мирзабек Кулмаматович - д.ф.э.н., (PhD),
доцент

Мухаммадиева Юлдуз Юсуповна - д.ф.э.н., (PhD)

Турсунова Азиза Хошимовна - д.ф.э.н., (PhD)

Холлиев Шерали Бахтиёрович - д.ф.э.н., (PhD)

Kichik biznes va xususiy tadbirkorlik

**Small business and private
entrepreneurship**

**Малый бизнес и частное
предпринимательство**

UDK: 334.722:65

<https://doi.org/10.70769/3030-315X.II.1.1.2026.20>

TADBIRKORLIK FAOLIYATIDA INNOVATSIYALARNING NAZARIY ASOSLARI

*Muxammadiyeva Dilafruz Alisher qizi
Sayfullayev Sirojjon Ikrom o'g'li*

ТЕОРЕТИЧЕСКИЕ ОСНОВЫ ИННОВАЦИЙ В ПРЕДПРИНИМАТЕЛЬСТВЕ

*Мухаммадиева Дилафруз
Сайфуллаев Сирожжон*

THEORETICAL FOUNDATIONS OF INNOVATION IN ENTREPRENEURSHIP

*Muxammadiyeva Dilafruz
Sayfullayev Sirojjon*

Received: January 12, 2026 Revised: January 16, 2026 Accepted: January 21, 2026 Published: February 1, 2026

Annotatsiya. Maqolada tadbirkorlik faoliyatida innovatsiyalarning nazariy asoslari o'rganildi. Tadqiqot davomida innovatsiya tushunchasi, turlari va tadbirkorlik jarayonidagi o'rni tahlil qilindi. Shuningdek, innovatsiyalarni tatbiq etish mexanizmlari va ularning korxona samaradorligiga ta'siri aniqlandi. Tadqiqot natijalari shuni ko'rsatdiki, innovatsiyalar tadbirkorlik faoliyatining asosiy rivojlanish vositasi bo'lib, iqtisodiy samaradorlikni oshirishga xizmat qiladi.

Kalit so'zlar. Tadbirkorlik, innovatsiya, nazariy asoslar, korxona samaradorligi, raqobatbardoshlik.

Аннотация: В статье исследуются теоретические основы инноваций в предпринимательской деятельности. В ходе исследования проанализированы сущность и виды инноваций, а также их роль в предпринимательском процессе. Кроме того, определены механизмы внедрения инноваций и их влияние на эффективность деятельности предприятий. Результаты исследования показывают, что инновации являются основным фактором развития предпринимательской деятельности и способствуют повышению экономической эффективности.

Ключевые слова: предпринимательство, инновации, теоретические основы, эффективность предприятия, конкурентоспособность.

Abstract: The article examines the theoretical foundations of innovations in entrepreneurial activity. The study analyzes the concept and types of innovations, as well as their role in the entrepreneurial process. In addition, the mechanisms for implementing innovations and their impact on enterprise efficiency are identified. The research results indicate that innovations are a key driver of entrepreneurial development and contribute to improving economic efficiency.

Keywords: entrepreneurship, innovation, theoretical foundations, enterprise efficiency, competitiveness.

■ KIRISH

Tadbirkorlik faoliyati bugungi globallashuv sharoitida milliy iqtisodiyotning barqaror rivojlanishida asosiy vositalardan biri hisoblanadi. Korxonalarning samarali ishlashi, raqobatbardoshligi va bozor ulushini oshirishi ko'p jihatdan innovatsiyalarni tatbiq etish qobiliyatiga bog'liq. Innovatsiyalar, shuningdek, korxonalarning o'sish va rivojlanishining muhim katalizatori sifatida iqtisodiy nazariyada keng o'rganilgan mavzudir. Nazariy jihatdan, J.Shumpeterning (1934) fikriga ko'ra, innovatsiya iqtisodiy rivojlanishning asosiy harakatlantiruvchisi bo'lib, u yangi mahsulot, xizmat, ishlab chiqarish jarayoni yoki bozorni yaratish orqali amalga oshiriladi.

Shumpeter tadbirkorlikni iqtisodiy yangiliklar manbai sifatida ko'radi va innovatsiyalarni korxonalarning strategik ustunlikka erishish vositasi deb ta'riflaydi. Shu nuqtai nazardan, innovatsiyalar faqat texnologik yangilikni emas, balki boshqaruv, marketing va tashkiliy jarayonlardagi yangiliklarni ham o'z ichiga oladi. Global miqyosda innovatsiyalarni joriy etgan korxonalar o'z samaradorligini oshirib, bozor ulushini kengaytirgan. Masalan, rivojlangan mamlakatlarda (AQSh, Germaniya, Janubiy Koreya) tadbirkorlikning innovatsion modeli davlat qo'llab-quvvatlashi, ilmiy-tadqiqot institutlari bilan hamkorlik va moliyaviy mexanizmlarning samarali uyg'unligi orqali shakllangan. Bu esa innovatsiyalarni iqtisodiyotning asosiy drayveri sifatida namoyon qilmoqda.

O'zbekiston sharoitida esa tadbirkorlik subyektlarida innovatsiyalarni tatbiq etish hali nazariy va amaliy jihatdan etarlicha rivojlanmagan. Ichki resurslar, ilmiy-texnologik bazaning cheklanganligi, moliyaviy va institutsional qo'llab-quvvatlash tizimining kamchiliklari innovatsion jarayonlarning sekinlashishiga olib kelmoqda. Shu sababli mamlakatda innovatsiyalarni tatbiq etish bo'yicha nazariy yondashuvlarni shakllantirish va ularni amaliyotga joriy etish dolzarb ilmiy masalalardan biridir. Maqola muhimligini oshiradigan yana bir jihat — tadbirkorlik faoliyatida innovatsiyalarni samarali boshqarish orqali korxonalarda ishlab chiqarish samaradorligi, raqobatbardoshlik va iqtisodiy barqarorlikni oshirish imkoniyatining mavjudligi. Shu nuqtai nazardan, tadqiqotning asosiy maqsadi — tadbirkorlik faoliyatida innovatsiyalarning nazariy asoslarini aniqlash va ularning samaradorlikka ta'sirini tahlil qilish.

■ ADABIYOTLAR TAHLILI

Tadbirkorlik faoliyatida innovatsiyalar mavzusi iqtisodiyot va menejment nazariyalarida keng o'rganilgan. Nazariy tadqiqotlar shuni ko'rsatadiki, innovatsiyalar korxonalarning raqobatbardoshligini oshirish, ishlab chiqarish samaradorligini yaxshilash va bozor ulushini kengaytirishda muhim vosita hisoblanadi. J.Shumpeter (1934) innovatsiyalarni iqtisodiy rivojlanishning asosiy harakatlantiruvchisi sifatida ko'rib, ularni yangi mahsulot, ishlab chiqarish usuli, bozor yoki korxona yaratish orqali amalga oshirish mumkinligini ta'kidlaydi. Shu bilan birga, Shumpeter tadbirkorlik faoliyatini innovatsion jarayon bilan bevosita bog'laydi. P. Drucker (1985) innovatsiyalarni strategik menejment nuqtai nazaridan o'rganib, ularni korxona raqobatbardoshligini oshirish va yangi biznes imkoniyatlarini yaratish vositasi sifatida baholagan. Innovatsiya nafaqat texnologik yangilik, balki marketing, boshqaruv va tashkiliy yangiliklarni ham qamrab oladi. M.Porter (1990) innovatsiyalarni milliy va korxona darajasida raqobat ustunligini ta'minlovchi strategik vosita sifatida ko'rgan. OECD (2015) esa innovatsiyalarni mahsulot, jarayon, marketing va tashkiliy innovatsiyalar kabi to'rt asosiy turga ajratib, ularni tadbirkorlik faoliyatida kompleks boshqarish imkoniyatini yaratadi. Milliy kontekstda tadqiqotlar shuni ko'rsatadiki, O'zbekiston sharoitida tadbirkorlik subyektlarida innovatsiyalarni tatbiq etish cheklangan. O'zbekiston Respublikasi Statistika qo'mitasi (2023) ma'lumotlariga ko'ra, korxonalarda innovatsiyalarni joriy etish darajasi past bo'lib, moliyaviy resurslar, kadrlar salohiyati va texnologik bazaning etishmasligi asosiy to'siqlar sifatida qayd etilgan. Ergasheva va Hamroyev (2021) tadqiqotlarida esa davlat siyosati va qo'llab-quvvatlash mexanizmlarining muhimligi ta'kidlangan.

Shu bilan birga, xalqaro tajribalar innovatsiyalarni samarali boshqarish va tatbiq etishning ilmiy asoslarini shakllantirishda muhim manba hisoblanadi. Umuman olganda, adabiyotlar tahlili shuni ko'rsatadiki, tadbirkorlikda innovatsiyalarni boshqarish va tatbiq etishning nazariy va amaliy yondashuvlari bir-birini to'ldirishi lozim.

■ TADQIQOT METODOLOGIYASI

Tadqiqot jarayonida ilmiy abstraksiya, tahlil va sintez, taqqoslash, tizimli yondashuv hamda mantiqiy umumlashtirish usullaridan foydalanildi. Shuningdek, xalqaro tashkilotlar va ilmiy manbalarda keltirilgan nazariy konsepsiyalar qiyosiy tahlil qilindi. Tadqiqotning metodologik asosi sifatida barqaror rivojlanish nazariyasi va institutsional iqtisodiyot yondashuvlari qabul qilindi.

■ TAHLIL VA NATIJALAR

Tadqiqot natijalari tadbirkorlik faoliyatida innovatsiyalarning asosiy nazariy va amaliy ahamiyatini ko'rsatadi. Tahlil shuni aniqladiki, innovatsiyalar korxonalarning raqobatbardoshligini oshirish, ishlab chiqarish samaradorligini yaxshilash va bozor ulushini kengaytirishning asosiy vositasi sifatida xizmat qiladi. Nazariy va empirik adabiyotlar tahlili shuni ko'rsatdiki, innovatsiyalar tadbirkorlik jarayoniga kompleks ta'sir ko'rsatadi: ular mahsulot va xizmatlarni yangilash, ishlab chiqarish jarayonlarini optimallashtirish, boshqaruv va marketing tizimlarini modernizatsiya qilish orqali korxona samaradorligini oshiradi. Shu bilan birga, innovatsiyalarni tatbiq etish samaradorligi korxonaning ichki resurslarini, bozor ehtiyojlarini o'rganish va tashqi innovatsion ekotizim bilan hamkorlik qilish qobiliyatiga bog'liq ekanligi aniqlangan. Milliy kontekstda tadbirkorlik subyektlarida innovatsiyalarni tatbiq etish hali cheklangan bo'lib, moliyaviy resurslar, kadrlar salohiyati va texnologik infratuzilmaning etarli emasligi asosiy to'siqlar sifatida qayd etilgan. Shu bilan birga, xalqaro tajribalar innovatsiyalarni samarali boshqarish va tatbiq etish uchun tizimli yondashuv, davlat qo'llab-quvvatlashi va ilmiy-texnologik hamkorlik zarurligini ko'rsatadi. Umuman olganda, tadqiqot natijalari shuni ko'rsatadiki, innovatsiyalar tadbirkorlik faoliyatining rivojlanishida muhim vosita bo'lib, ularni boshqarish va tatbiq etishning samarali mexanizmlari korxona iqtisodiy natijalarini sezilarli darajada yaxshilash imkonini beradi.

Tadqiqot natijalari shuni ko'rsatadiki, innovatsiyalar tadbirkorlik faoliyatining samaradorligi va raqobatbardoshligini oshirishning muhim vositasi hisoblanadi. Nazariy va empirik manbalarni tahlil qilish natijasida aniqlanishicha, innovatsiyalar korxona ichidagi resurslardan samarali foydalanish, ishlab chiqarish jarayonlarini optimallashtirish va bozor ehtiyojlariga tezkor javob berish imkonini beradi. Adabiyotlar bilan solishtirganda, Shumpeter va Drucker nazariyalarida ta'kidlangan innovatsion faoliyatning strategik ahamiyati bugungi sharoitda ham dolzarb ekanligi tasdiqlanadi. Innovatsiyalar nafaqat mahsulot va texnologiya yangiliklarini, balki marketing, boshqaruv va tashkiliy jarayonlarni ham qamrab oladi, bu esa korxonalarga raqobat ustunligini beradi. O'zbekiston sharoitida tadbirkorlik subyektlarida innovatsiyalarni tatbiq etish amaliyoti cheklangan bo'lib, bu moliyaviy resurslar, texnologik infratuzilma va kadrlar salohiyatining etishmasligi bilan izohlanadi. Shu bilan birga, xalqaro tajribalar innovatsiyalarni muvaffaqiyatli boshqarish uchun tizimli yondashuv, davlat qo'llab-quvvatlashi va ilmiy-texnologik hamkorlikning muhimligini ko'rsatadi. Natijalar shuni ko'rsatadiki, tadbirkorlik faoliyatida innovatsiyalarni samarali tatbiq etish uchun ichki va tashqi resurslarni integratsiyalash, bozor talablarini aniqlash va innovatsion ekotizim bilan

hamkorlik qilish zarur. Bu nafaqat korxonaning samaradorligini oshiradi, balki milliy iqtisodiyotning barqaror rivojlanishiga hissa qo'shadi. Shu tarzda, tadqiqot natijalari va adabiyotlar tahlili innovatsiyalarni boshqarish va tatbiq etishning ilmiy asoslarini mustahkamlaydi va tadbirkorlik faoliyatini yanada samarali qilish bo'yicha amaliy yo'nalishlarni aniqlash imkonini beradi.

■ XULOSA VA TAKLIFLAR

Tadqiqot shuni ko'rsatdiki, innovatsiyalar tadbirkorlik faoliyatining samaradorligi va raqobatbardoshligini oshirishda muhim rol o'ynaydi. Analiz natijalari asosida aniqlanishicha, innovatsiyalar korxonalarda mahsulot va xizmatlarni yangilash, ishlab chiqarish jarayonlarini optimallashtirish, boshqaruv va marketing tizimlarini takomillashtirish orqali iqtisodiy samaradorlikni oshiradi. Shu bilan birga, innovatsiyalarni tatbiq etish samaradorligi ichki resurslarni boshqarish, bozor talablarini aniqlash va tashqi innovatsion ekotizim bilan hamkorlik qilish qobiliyatiga bog'liq. Milliy kontekstda tadbirkorlik subyektlarida innovatsiyalarni joriy etishning asosiy to'siqlari moliyaviy resurslar, texnologik baza va kadrlar salohiyatining etishmasligi hisoblanadi.

Shu sababli tadbirkorlikda innovatsion faoliyatni rag'batlantirish va boshqarish uchun quyidagi tavsiyalar ishlab chiqildi:

1. Korxonalarda innovatsiyalarni boshqarish tizimini shakllantirish va ularni strategik rejalashtirishga kiritish.
2. Ichki resurslarni modernizatsiya qilish: texnologiyalarni yangilash, xodimlarni o'qitish va bilimlarni boshqarish.
3. Bozor va mijoz talabini doimiy monitoring qilish orqali innovatsiyalarni maqsadga muvofiq joriy etish.
4. Tashqi innovatsion ekotizim bilan hamkorlikni rivojlantirish: startaplar, ilmiy-tadqiqot institutlari va innovatsion klasterlar bilan integratsiya.
5. Davlat va moliyaviy qo'llab-quvvatlash mexanizmlarini kuchaytirish, innovatsion loyihalarni moliyalashtirishni osonlashtirish.

Umuman olganda, tadbirkorlik faoliyatida innovatsiyalarni samarali boshqarish nafaqat korxonalarining raqobatbardoshligini oshiradi, balki milliy iqtisodiyotning barqaror rivojlanishiga ham sezilarli hissa qo'shadi.

Muallif (lar) haqida / Сведения об авторе / Author details

1. Qarshi davlat texnika universiteti "Innovatsion iqtisodiyot" kafedrasida dotsent v.b. Muxammadiyeva Dilafruz Alisher qizi / Qarshi davlat texnika universiteti "Innovatsion iqtisodiyot" kafedrasida dotsent v.b. Muxammadiyeva Dilafruz Alisher qizi – Acting Associate Professor of the Department of Innovative Economics, Karshi State Technical University.

daminov.da1996@gmail.com

0009-0008-3337-6203

2. Qarshi davlat texnika universiteti magistranti-Sayfullayev Sirojjon Ikrom o'g'li / Сайфуллаев Сирожжон – магистрант Каршинского государственного технического университета / Sayfullayev Sirojjon – Master's Student at Karshi State Technical University

sirojjonsayfullayev072@gmail.com

0009-0000-4283-3201

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO'YXATI

1. Drucker, P. F. (1985). Innovation and Entrepreneurship: Practice and Principles. New York: Harper & Row.
2. Ergasheva, N., & Hamroyev, A. (2021). Innovatsiyalarni tatbiq etish va tadbirkorlik rivoji: O'zbekiston tajribasi. Tashkent: Iqtisodiyot va Menejment Noshriyoti.
3. OECD. (2015). Oslo Manual 2015: Guidelines for Collecting, Reporting and Using Data on Innovation. 4th Edition. OECD Publishing.
4. Porter, M. E. (1990). The Competitive Advantage of Nations. New York: Free Press.
5. Schilling, M. A. (2020). Strategic Management of Technological Innovation. 6th Edition. New York: McGraw-Hill Education.
6. Shumpeter, J. A. (1934). The Theory of Economic Development. Cambridge, MA: Harvard University Press.
7. O'zbekiston Respublikasi Davlat Statistika Qo'mitasi. (2023). Korxonalarda innovatsion faoliyat bo'yicha hisobot. Tashkent.
8. Chesbrough, H. W. (2003). Open Innovation: The New Imperative for Creating and Profiting from Technology. Boston: Harvard Business School Press.
9. Tidd, J., & Bessant, J. (2018). Managing Innovation: Integrating Technological, Market and Organizational Change. 6th Edition. Hoboken: Wiley.

INNOVATION IQTISODIYOT

ILMIY-AMALIY ELEKTRON JURNAL

ISSN: 3030-315X

t.me/kstu_uz

Qarshi shahri,
Mustaqillik ko'chasi 225

www.kstu.uz
www.ojs.kstu.uz